

374. 9593
บ 536 ๗
๕. 3

การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ค่านักศึกษานอกระบบโรงเรียนของ
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก

ปริญญาโท

ของ

บุญยืน เวียนรู้

๕-7 พ.ค. 2535

คณบดีวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2528

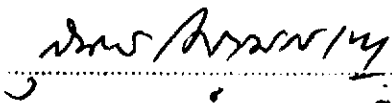
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178329

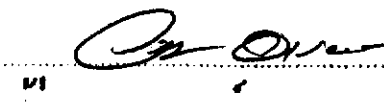
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติและคณะกรรมการสอบข้อพิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

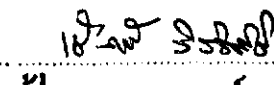
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรมรรเทา)

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรมรรเทา)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นง อารยะวิบูลย์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นง อารยะวิบูลย์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เข็มศรี วิวิธศิริ)

ประกาศอุปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จโดยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรมรรเทา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศ และอาจารย์ ดร. เสาวนีย์ เสนาสุ ในฐานะประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ อารยะวิบูลย์ กรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เข็มศรี วิวิธศิริ กรรมการสอบ แห่ง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. จารึก สุภิตติคุณ รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา และอาจารย์สวัสดิ์ เรืองศรี รองอธิการฝ่ายวิชาการ แห่งวิทยาลัยครูเพชรบุรี ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและแนะแนวทางในด้านการสร้าง เครื่องมือและอื่น ๆ ขอขอบพระคุณอาจารย์มงคล นพคุณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ในการสร้าง เครื่องมือและประมวลความรู้ เกี่ยวกับการศึกษา นอกโรงเรียน และขอกราบ ขอบคุณอาจารย์จรยา มีวาสนา หัวหน้าภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะวิชาครูศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี ที่เกื้อกูล อุปการะ และให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลและกระบวนการ เพื่องานวิจัยของข้าพเจ้าโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอธิการทุกท่านใน กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก คณาจารย์ทุกท่าน ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดียิ่ง และ ขอขอบคุณ คุณวิเชียร เรืองรุ ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จโดยที่สมเจตนา

บุญถิ่น เรืองรุ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	6
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของงานการบริการชุมชน	9
	การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับงานการบริการชุมชน	10
	งานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ วิทยาลัยครู	11
	นโยบายงานการบริการชุมชน	11
	รูปแบบงานการบริการชุมชน	13
	ขอบข่ายงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ..	14
	ลักษณะงานการบริการชุมชน	16
	ความเชื่อของผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการชุมชน ..	18
	ความคาดหวังในงานการบริการชุมชน	19

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	22
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	23
	การเก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูล	27
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	ลักษณะการแปลผลความหมายของข้อมูล	34
	เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของข้อมูล	34
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	47
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	48
	กลุ่มตัวอย่าง	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า	51
	การอภิปรายผล	53

บทที่	หน้า
ข้อ เสนอแนะ	59
ข้อ เสนอแนะเพื่อการวิจัย	61
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	69
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	70
สำเนาหนังสือแนบ	71
แบบสอบถามความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษา	
นอกระบบโรงเรียน	72
ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม	84

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาและสถานภาพ ..	23
2	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามสถานศึกษาและ สถานภาพ	27
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชนิดตัวแปรอิสระที่ใช้ในการ วิเคราะห์	28
4	การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง 5 ค่าย โดยจำแนกตามอายุราชการ	36
5	การเปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง 5 ค่าย โดยจำแนกตามอายุราชการ	38
6	การเปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง 5 ค่าย โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	40
7	การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกกับความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบ โรงเรียนรวมทั้ง 5 ค่าย โดยจำแนกตามอายุราชการ	42
8	การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกกับความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบ โรงเรียนรวมทั้ง 5 ค่าย โดยจำแนกตามอายุราชการ	44

ภูมิหลัง

กรมการฝึกหัดครูได้กำหนดนโยบายปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับงานการบริการชุมชนไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา กรมการฝึกหัดครู พ.ศ. 2525 - 2529 โดยระบุให้วิทยาลัยครูเตรียมการและดำเนินการจัดบริการชุมชน จัดสอนวิชาการและวิชาชีพที่มีผลต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมในท้องถิ่นทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนในท้องถิ่นนั้น ๆ พร้อมทั้งระบุให้วิทยาลัยครูเป็นศูนย์กลางของการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ให้สามารถจัดการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมในชุมชน (กรมการฝึกหัดครู ม.ป.ป. : 13) นโยบายปฏิบัติเหล่านี้ นับได้ว่าเป็นบริการทางการศึกษาของวิทยาลัยครูเพื่อพัฒนาประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนในชุมชนทั้งสิ้น วิทยาลัยครูได้ปฏิบัติงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานการบริการชุมชนของวิทยาลัยครูนั้นจัดเป็นภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างเด่นชัดในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 (ราชกิจจานุเบกษา 2527 : 2)

งานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยครู เป็นกิจกรรมบริการทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมในท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะในการประกอบอาชีพและแสวงหาประสบการณ์ตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของวัย เพศ สถานที่ ระดับการศึกษา เวลาและโอกาสของประชาชนทุกเชื้อชาติ ศาสนา (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 5) กิจกรรมของ

งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนที่วิทยาลัยครูให้บริการนั้น มีการจัดบริการในรูปแบบของโครงการฝึกอบรม โครงการพัฒนา และศูนย์พัฒนาต่าง ๆ โดยให้บริการความรู้ทางความรู้พื้นฐานด้านทักษะในอาชีพ และด้านการบริการข้อมูลข่าวสาร ตัวอย่างเช่น โครงการฝึกอบรมอาชีพพระยะสัน โครงการอบรมครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ โครงการพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง ศูนย์การศึกษาชาวเขา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน เป็นต้น โดยมีความเชื่อว่างานการบริการชุมชนช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะในอาชีพ เกิดประสบการณ์ และเกิดเจตคติที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างราบรื่น (เชียรศรี วิวิธสิริ 2527 : 15)

งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ปฏิบัติดังนี้ ได้แก่ โครงการเผยแพร่และส่งเสริมการสหกรณ์ไปสู่ชุมชน โครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง โครงการกลุ่มสนใจทางอาชีพ โครงการอาสาพัฒนาท้องถิ่น โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ โครงการอบรมเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ โครงการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ โครงการอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (ปฐม นิคมานนท์ 2523 : 112) นอกจากนี้ยังมีโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ โครงการประเพณีแห่เทียนพรรษา โครงการวันแม่แห่งชาติ โครงการวิทยาลัยชาวบ้าน และโครงการวิทยาลัยทางอากาศ (อรุณ ปรีศศิลา 2525 : 99) ซึ่งเป็นงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนทั้งสิ้น

ปัญหาและอุปสรรคในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากสาเหตุหลายประการ จากเอกสารและผลงานวิจัยทางด้านงานการบริการชุมชนพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนไม่เหมือนกัน (นภคธ เชนะโยธิน 2524 : 19) อาจารย์วิทยาลัยครู

ส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในงานการบริการชุมชน (ลีลา ลินานุเคราะห์ 2525 : 74) อาจารย์วิทยาลัยครูไม่สนใจในบทบาทของตนต่องานการบริการชุมชน (พะยอม แก้วกำเนิก 2520 : 7) นอกจากนี้ยังพบว่า งานการบริการชุมชนของวิทยาลัยครูชายาคนโยบายและแผนงานที่ดี อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน (วิทยาลัยครู นครราชสีมา 2524 : 1 - 2)

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น งานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยครูจะประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย บ่มขึ้นอยู่กับความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์เป็นสำคัญ เพราะความคาดหวังของบุคคลช่วยก่อให้เกิดข้อกำหนดที่จะปฏิบัติได้และเป็นที่ยอมรับแห่งการปฏิบัติการของหน่วยงานอย่างราบรื่น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2525 : 2) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องดำเนินงานไปตามความคาดหวังของบุคคลในหน่วยงานนั้น (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ 2519 : 10) แต่เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาก่อน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาและปรับปรุงงานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งงานการบริการชุมชนค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ

ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน และ
 ด้านกฎหมายและการปกครอง จึงกำหนดความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
 ในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตาม
 อายุราชการ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
 ในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตาม
 อายุราชการและวุฒิทางการศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครู
 ภาคตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน โดย
 จำแนกตามอายุราชการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการบริการชุมชนด้าน
 การศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ดังนี้คือ

1. เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนเพื่อพัฒนางานการบริการชุมชน
 ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกให้เกิดประสิทธิภาพ
 และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงงานการบริการชุมชนด้าน
 การศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 ยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในด้านการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกเท่านั้น โดยแบ่งงานด้านการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน และด้านกฎหมายและการปกครอง ตามวิธีของ วิดิ้น จุมปาแปด (วิดิ้น จุมปาแปด 2520 : 11)

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยครูภาคตะวันตก จำนวน 545 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ที่กำลังปฏิบัติงานในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 18.16 ของประชากร (ดูรายละเอียดที่ 3)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ
    - 3.1.1 ผู้บริหาร โดยจำแนกตามอายุราชการได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มต่ำกว่า 14 ปี (อายุราชการน้อย) และกลุ่ม 14 ปีขึ้นไป (อายุราชการมาก)
    - 3.1.2 อาจารย์
      - 3.1.2.1 โดยจำแนกตามอายุราชการได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มต่ำกว่า 14 ปี (อายุราชการน้อย) และกลุ่ม 14 ปีขึ้นไป (อายุราชการมาก)
      - 3.1.2.2 โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และกลุ่มวุฒิสองวุฒิปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนค้ำ การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 5 ค้ำ คือ ค้ำการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการทั่วไป ค้ำการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ค้ำการอนามัยและชีวิตครอบครัว ค้ำการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน และค้ำกฎหมายและการปกครอง

อนึ่ง วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งในสถานภาพผู้บริหาร ของวิทยาลัยครูส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีสัดส่วนของวุฒิปริญญาเอก : ปริญญาโท เท่ากับ 1 : 50 (กรมการฝึกหัดครู ม.ป.ป. : 18) ฉะนั้น วุฒิทางการ ศึกษาของผู้บริหารจึงไม่มีผลต่อการนำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหวังของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดย ตั้งใจไว้ว่าจะเกิดการกระทำใด หรือปฏิบัติได้ในอนาคต
2. งานการบริการชุมชนค้ำการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรม บริการทางการศึกษาที่จัดให้กับประชาชนในชุมชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทั้งทางค้ำ ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ทักษะในอาชีพ และการบริการข้อมูล-ข่าวสาร เพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและประสมการณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและสังคมในท้องถิ่น เช่น โครงการกลุ่มสนใจ โครงการอบรมวิชาชีพระยะสั้น โครงการจัดงานแห่เทียนพรรษา โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ งานศูนย์เวชศึกษาย้องกัน การไ้ยาในทางที่ผิด โครงการพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง โครงการอาสาพัฒนา เป็นต้น โดยจัดในลักษณะของการบรรยายพิเศษ การฝึกอบรม การจัดนิทรรศการ การสาธิตและการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน ซึ่งเป็นกรบริการตามแนวกรจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเท่านั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งงานการบริการชุมชนค้ำการศึกษานอกระบบโรงเรียน ออกเป็น 5 ค้ำ คือ ค้ำการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ค้ำการพัฒนาเศรษฐกิจ

และอาชีพ ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรม
ชุมชน และ ค่านิยม และ การปกครอง ตาม วิธีของ วัด เจมปาแฝด

3. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก หมายถึง วิทยาลัยครูกลุ่มที่ 6 ของกรม
การฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครู
กาญจนบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูนครปฐม และ วิทยาลัยครูเพชรบุรี

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงาน
อธิการ รองหัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา รองหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา
รองหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก ของ วิทยาลัยครูในกลุ่มวิทยาลัยครู
ภาคตะวันตก

5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำ ซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในวิทยาลัยครู
ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก และมี ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

6. อายุราชการ หมายถึง จำนวนปีของการรับราชการ โดยได้รับเงินเดือน
ประจำตั้งแต่เริ่มรับราชการเป็นต้นมา ในการศึกษารั้งนี้ จำแนกอายุราชการออกเป็น
2 กลุ่ม คือ กลุ่มต่ำกว่า 14 ปี (อายุราชการน้อย) และ กลุ่ม 14 ปีขึ้นไป (อายุราชการมาก)

7. วุฒิทางการศึกษา หมายถึง วุฒิสูงสุดที่ได้รับครั้งสุดท้าย โดยมีประกาศนียบัตร
หรือปริญญาบัตรรับรอง ในการศึกษารั้งนี้ จำแนกวุฒิทางการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
กลุ่มปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และ กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความ
คาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

2. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความ
คาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

3. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

4. ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ได้แก่ ความหมายของงานการบริการชุมชน การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับงานการบริการชุมชน งานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยครู นโยบายงานการบริการชุมชน รูปแบบงานการบริการชุมชน ขอบข่ายงานการบริการชุมชน ลักษณะงานการบริการชุมชน ความเชื่อของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับงานการบริการชุมชน และความคาดหวังในงานการบริการชุมชน ซึ่งมีสาระสำคัญตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ความหมายของ "งานการบริการชุมชน"

ความหมายของคำว่า "ชุมชน" (Community) โดยหลักสังคมวิทยา ได้แก่ ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่ในอาณาเขตแน่นอนแห่งหนึ่งในสังคม โดยมีภาวะทางกายภาพและสถาบันจำนวนหนึ่ง กลุ่มบุคคลนี้จะมีแบบแผนวัฒนธรรมร่วมและเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เป็นกันเองและสนิทสนม กล่าวโดยสรุป ชุมชน คือ องค์การสังคมชนิดที่ทั้งอยู่ในท้องที่ สมาชิกสามารถสนองตอบความต้องการที่จำเป็นเบื้องต้นได้ และสามารถแก้ปัญหาาร่วมของตนเองได้ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2523 : 108)

งานการบริการชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลในสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลในชุมชน โดยที่สถาบันทางสังคมมีบทบาทในการให้บริการ และมีองค์กรสังคมในชุมชนเป็นผู้รับบริการ โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษากำหนดกิจกรรมขึ้น เพื่อให้ประชาชนทุกเพศวัยได้รับบริการด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ

และเจตคติในการประกอบอาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ให้สังคมได้อย่างเป็นสุข (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 5) งานการบริการชุมชนจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการ ให้การศึกษาแก่ประชาชนด้วยการลงทุนที่ถูกลงกว่า มีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของ ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายในปัจจุบัน (ประชุม นิคมานนท์ 2522 : 15)

การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการบริการชุมชน

✓ การศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือ ไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตามปกติทั่วไป ซึ่งอาจจัดเป็นกิจกรรม อิสระหรือจัดในลักษณะร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้ โดยมีจุดประสงค์ที่จะสนองตอบ ความ ต้องการของผู้ที่ประสงค์จะเรียน (ประชุม นิคมานนท์ 2522 : 39) ให้ความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาแก่คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ศึกษาหาความรู้ มีทักษะในการ ประกอบอาชีพและเพิ่มพูนประสบการณ์ตามความสนใจได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่จำกัด ในเรื่องเวลาและโอกาส สถานที่ วัย และเพศของผู้เรียน (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 5)

ส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการบริการชุมชนนั้น เป็นกิจกรรมทาง การศึกษาที่มุ่งให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่พลาดโอกาสในการศึกษา เช่น พื้นที่ การศึกษาภาคบังคับ ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียน และผู้ที่ออกกลางคัน (Drop - out) ตลอดจนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ไร้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอย่าง มีประสิทธิภาพต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม กิจกรรมการบริการชุมชนทางคาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจำเป็นต้องประสานความร่วมมือจากบุคลากรทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน เพื่อการพัฒนาประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ยูนอกระบบ โรงเรียนในท้องถิ่นในด้านความรู้สามัญทั่วไป ความรู้ด้านอาชีพ และการบริการของบุคลากร อันจะทำให้ประชาชนในชุมชนได้เป็นผู้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนของวิทยาลัยครู

เนื่องจากวิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ซึ่งได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริการชุมชนไว้ว่า "...ขยายงานการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเน้นการเผยแพร่ความรู้ การฝึกอบรม และการศึกษาต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ..." (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 135) นอกจากนี้ กรมการฝึกหัดครูยังได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการฝึกหัดครูระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่เกี่ยวกับการบริการชุมชน มีความว่า "ส่งเสริมงานการบริการชุมชนในอันที่จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูหรือกลุ่มวิทยาลัยครู" จึงเป็นภาระหน้าที่ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศรวม 36 แห่งที่จะต้องจัดกิจกรรมทางการศึกษาไปสู่ชุมชนในรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียนควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ความว่า "มาตรา 5 ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมวิद्यฐานะของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม..." (ราชกิจจานุเบกษา 2527 : 2)

นโยบายงานการบริการชุมชน

จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) รัฐประสงค์จะให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่หลักได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงมีนโยบายเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนไว้ว่า "...ขยายงานการบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเน้นการเผยแพร่ความรู้ การฝึกอบรม และการศึกษาต่อเนื่อง

ในรูปแบบต่าง ๆ..." โดยมีเป้าหมายเพื่อการบริการชุมชนทางด้านวิชาการ และ
ครอบคลุมการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลและการให้บริการทั่วไป เช่น การจัด
ฝึกอบรม การสาธิต การจัดนิทรรศการ การแสดงต่าง ๆ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ
ควบคู่กันไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 135)

ส่วนแผนพัฒนาการฝึกหัดครูระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนด
นโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชนไว้ดังนี้คือ

1. ส่งเสริมงานการบริการชุมชนในอันที่จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนใน
ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูหรือกลุ่มวิทยาลัยครู
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้วิทยาลัยครูดำเนินการงานบริการชุมชนทางการศึกษา
และฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิและประสบการณ์
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 111)

จากนโยบายดังกล่าวนี้ กรมการฝึกหัดครูจึงกำหนดแผนพัฒนาการฝึกหัดครู พ.ศ.
2525 - 2529 ไว้ทั้งหมด 7 แผนงาน และในจำนวนนี้มีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการ
บริการชุมชนไว้เป็นแผนงานที่ 6 โดยมีหลักการและเหตุผลว่า สถาบันวิทยาลัยครูในฐานะ
ที่เป็นสถานอุดมศึกษา ซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่ในการผลิตครูแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ในงาน
การบริการชุมชนเพื่อการพัฒนาสังคม เนื่องจากในท้องถิ่นมีสถานการศึกษาและหน่วยงาน
อื่นที่ให้บริการชุมชนอยู่ด้วย จึงสมควรที่จะมีการร่วมมือและประสานงานในการใช้ทรัพยากร
ร่วมกันระหว่างวิทยาลัยครูกับหน่วยงานเหล่านี้ เพื่อให้งานการบริการชุมชนเกิดประโยชน์
สูงสุด ทั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการให้บริการชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะให้ประชาชน
ในท้องถิ่นทั่วประเทศได้รับบริการในต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

สำหรับแนวทางดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วนั้น กรมการ
ฝึกหัดครูได้กำหนดให้มีงานและโครงการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. งานศูนย์เวชศึกษาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิด

2. งานประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน

3. งานศูนย์ฝึกปฏิบัติการเทคนิคการอาชีพ

4. งานส่งเสริมโครงการในพระราชดำริ

4.1 โครงการพระราชดำริส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ

ตระเวนชายแดน

4.2 โครงการปฏิบัติการร่วม (ศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล-งานสาธิตฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพราษฎรตามพระราชดำริ)

5. งานส่งเสริมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

6. งานผลิตหนังสือเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสังคม

7. งานเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชนบทยากจน

8. งานศูนย์การศึกษาชาวเขา

9. งานประสานงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)

10. งานให้บริการทางวิชาการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน (กรมการฝึกหัดครู

ม.ป.ป. : 126)

รูปแบบงานการบริการชุมชน

ทองอินทร์ วงศ์โสธร ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบงานการบริการชุมชนว่ามี 2 ประเภท คือ

1. ศูนย์แบบประสานงาน การตั้งศูนย์แบบนี้ยึดจุดมุ่งหมายรอง (Support goals) ของสถาบัน ทำหน้าที่เพียงแต่บริหารหรือประสานงาน มีเฉพาะตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารและธุรการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ตั้งขึ้นภายในสถาบัน

2. ศูนย์แบบปฏิบัติการ การตั้งศูนย์แบบนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก (Primary goals) ของสถาบัน ทำหน้าที่ดำเนินงานในการปฏิบัติการในงานการบริการชุมชนให้ดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ (ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2521 : 21)

สำหรับวิธีการนั้น สามารถทำได้โดยการตั้งศูนย์บริการขึ้นในวิทยาลัยครู (คารา ทีปะปาล 2521 : 142) และสามารถทำได้โดยการตั้งศูนย์บริการขึ้นในชุมชน หรือแบบเคลื่อนที่ไปตามชุมชน (เจริญผล สุวรรณโชติ 2524 : 30) นอกจากนี้ยังอาศัยทางสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนได้ควย (สกล จริยวิทยานนท์ 2524 : 118)

ขอมช่วยงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน

✓ ในด้านขอมช่วยงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น สุภรณ์ ศรีพหล ได้ให้ความเห็นไว้ว่า วิทยาลัยครูจะต้องขอมช่วยงานการบริการชุมชนให้มีการศึกษาต่อเนื่อง (Continuing education) การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong education) และจะต้องเป็นศูนย์กลางสาขาวิชาการของชุมชน (สุภรณ์ ศรีพหล 2518 : 48) ส่วน เวลช์ ได้ศึกษาโครงการและงบประมาณในงานการบริการชุมชนของวิทยาลัยชุมชนในคาลิฟอร์เนีย พบว่า งานการบริการชุมชนควรให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสังคมวิทยา พลศึกษา และนันทนาการแก่ชุมชนควย (Welch. 1975 : 4212-A) นอกจากนี้ ภิญโญ สารธร ได้ให้แนวคิดไว้ว่าควรให้การศึกษาในเรื่องรัฐศาสตร์ เกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง เศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ เกษตรศาสตร์ เกี่ยวกับอาชีพ เทคโนโลยีเกี่ยวกับวิชาชีพและวิชาช่าง วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาชีพและครอบครัว (ภิญโญ สารธร 2519 : 38)

จากขอมช่วยงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนที่นักวิชาการ ได้ศึกษาและได้ให้ความเห็นแล้วนั้น สามารถแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไปนั้น สกส จริยวิธานนท์ ได้ให้
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไปที่วิทยาลัยครูให้การบริการ
 ชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนไว้ ได้แก่ การไปสอนหรือการบรรยายพิเศษใน
 หน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชน การมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการทางวิชาการ
 การเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ทางสื่อมวลชน การฝึกอบรม การสาธิต การเป็นผู้ดำเนินการ
 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนการศึกษานักเรียน การเป็นที่ปรึกษาให้กับ
 องค์กรหรือหน่วยงานราชการอื่น และการเป็นกรรมการสมาคมต่าง ๆ (สกส จริยวิธานนท์
 2524 : 115)

ด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ สถิตย์ กองคำ ได้ศึกษาและให้ความเห็นว่า
 การบริการชุมชนทางด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ได้แก่ การบริการเกี่ยวกับการ
 สหกรณ์เครดิตยูเนียน การส่งเสริมการเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม กลุ่มสนใจทางอาชีพ
 การให้ความรู้เกี่ยวกับการให้บริการแหล่งเงินทุนและการสร้างอำนาจต่อรองในการกำหนด
 ราคาและขจัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนการบริการพันธุ์พืช ปุ๋ยหมักและยาปราบศัตรูพืช
 ทั้งนี้โดยการประสานงานและให้ความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานในชุมชน (สถิตย์ กองคำ
 2526 : 4)

ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ศิริวรรณ เสรีกิจวงศ์ ได้ศึกษาพบว่า การ
 อนามัยและชีวิตครอบครัวที่วิทยาลัยครูให้บริการชุมชน คือ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค
 ชนิดต่าง ๆ บริการแนะนำเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัย ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ ความรู้
 เกี่ยวกับความเชื่อผิด ๆ ในการรักษาโรค ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ความรู้เกี่ยวกับ
 การวางแผนครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการขมรมเลี้ยงดูเด็กเล็กและคนชรา บริการในการ
 สร้างภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับภัยอันตรายจากการซื้อยาโดยไม่ปรึกษาแพทย์
 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโทษ ความรู้เกี่ยวกับการจัดบ้านเรือนและการ
 เลี้ยงสัตว์อย่างถูกสุขลักษณะ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับความสุขในชีวิตครองเรือน (ศิริวรรณ
 เสรีกิจวงศ์ 2520 : 86)

ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ ได้ศึกษาพบว่า งานการบริการชุมชนทางด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชนที่วิทยาลัยครูให้บริการชุมชน คือ การส่งเสริมประเพณีของท้องถิ่น การส่งเสริมนันทนาการและกีฬาของประชาชนในท้องถิ่น การฝึกอบรมการเป็นผู้นำท้องถิ่น การพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง การร่วมพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมและการอนุรักษ์ที่อันหนึ่งสี่หมื่นหมู่บ้าน และการบริการให้มีวีรลคครูพันธุ์และสถานที่ (สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ 2518 : 92 - 93)

คานกฎหมายและการปกครอง วิสัน จุมปาแฝด ได้ศึกษาพบว่า งานการบริการชุมชนทางคานกฎหมายและการปกครองที่วิทยาลัยครูสามารถให้การบริการชุมชน คือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อกับหน่วยราชการและการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง การให้ความร่วมมือและส่งเสริมในการประชุมอบรมเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น การเป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการให้กับองค์การสมาคมต่าง ๆ ของท้องถิ่น การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของพลเมือง การให้ความร่วมมือทางคานวิชาการเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุและอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น (วิสัน จุมปาแฝด 2520 : 61) และนอกจากนี้ ศิริวรรณ เสรีกิจวงศ์ ยังได้ศึกษาพบว่า วิทยาลัยครูควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร การให้ความร่วมมือในการเลือกตั้งผู้แทนในระดับท้องถิ่น การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน กฎหมายครอบครัวและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และให้ความรู้เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามระบบกฎหมาย (ศิริวรรณ เสรีกิจวงศ์ 2520 : 147)

ลักษณะงานการบริการชุมชน

งานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่วิทยาลัยครูสามารถให้บริการแก่ชุมชนได้นั้นมีหลายลักษณะ สามารถแยกออกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. การสอนและการบรรยายพิเศษ อาจารย์วิทยาลัยครูที่ผ่านการอบรมสัมมนา ทางค่านหลักสูตรและการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ก็สามารถเป็นวิทยากรและผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ได้ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากร บรรยายพิเศษทางวิชาการให้กับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ขอเชิญมา

2. การฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นงานการบริการชุมชนอีกลักษณะหนึ่งที่ วิทยาลัยครูจัดขึ้นทั้งในและนอกวิทยาลัยครูนอกเหนือเวลาราชการ มีทั้งการจัดตั้งศูนย์ ฝึกอบรมขึ้นภายในวิทยาลัยครู และการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมขึ้นในท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญด้วยการเพิ่มวิทยฐานะให้สูงขึ้นและคุณภาพของการประกอบ อาชีพ เช่น การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) การอบรม วิชาชีพระยะสั้น การอบรมผู้นำท้องถิ่น การอบรมการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 การอบรมอาสาสมัครในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ การอบรมวิชา ชุดครูที่ครูสภาจัดขึ้นในภาคฤดูร้อน และการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เป็นต้น (สุทิน เนียมพลับ 2523 : 46)

3. การสัมมนาหรือการประชุมปฏิบัติการ เป็นการบริการที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูน ความรู้เดิมให้กว้างขวางและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันอันจะเป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานและการประกอบอาชีพ เช่น การประชุมปฏิบัติการการป้องกันอาชญากรรม ในชุมชน การสัมมนาเกษตรกรประจำตำบล เป็นต้น

4. การอภิปราย อาจารย์วิทยาลัยครูร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาท้องถิ่น จัดการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพ และเหตุการณ์บ้านเมืองตามความสนใจของชุมชน โดยการเชิญวิทยากรที่ชำนาญเฉพาะอย่าง ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ครูอาจารย์ และประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นการจัดในบางโอกาส

5. การจัดนิทรรศการ เป็นการบริการทั้งทางวิชาการและวิชาชีพให้แก่ประชาชน ในชุมชนได้รับความรู้ ประสบการณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งจะสามารถนำเอาความรู้

ที่ได้ไปปรับปรุงงานอาชีพของตน เช่น นิทรรศการ เครื่องมือ เกษตร และผลิตภัณฑ์ทาง
เกษตรกรรม นิทรรศการ การถนอมอาหารพืชสวน เหล่านี้เป็นต้น

6. การเผยแพร่ความรู้ด้วยเอกสารและวารสาร ซึ่งได้แก่การผลิตเอกสาร
ทางวิชาการ การรวบรวมและจัดพิมพ์คำานานพื้นบ้าน การบริการห้องสมุดประจำหมู่บ้าน
เป็นต้น

7. การเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน เป็นการบริการชุมชนให้ประชาชนได้
รับความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ โดยอาศัยวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์เป็นสื่อกลาง
ด้วยการเขียนบทความ การสาธิต การบรรยายพิเศษ และการแสดงต่าง ๆ เช่น
โครงการวิทยาลัยชาวม้า โครงการวิทยาลัยทางอากาศ เหล่านี้เป็นต้น

8. การเป็นที่ปรึกษาองค์การเอกชนหรือหน่วยงานรัฐบาล การบริการใน
ลักษณะนี้ ผู้ให้บริการจะเป็นระดับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชา เช่น
เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายให้กับกลุ่มสนใจ เป็นที่ปรึกษาการสหกรณ์ในท้องถิ่น เป็นที่ปรึกษา
คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น (จารึก เพชรจรัส 2524 : 77)

ความเชื่อของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับงานการบริการชุมชน

ความเชื่อของผู้บริหารเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนนั้น จัดว่าเป็นองค์ประกอบ
ที่สำคัญต่องานการบริการชุมชนเป็นอันมาก เพราะการบริหารงานค้ำนี้ จะสำเร็จได้ด้วยดี
ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้บริหาร ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ กล่าวไว้ว่า การบริหารงาน
ใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลในหน่วยงานนั้น และขึ้นอยู่กับ
ความพึงพอใจในการทำงานของสมาชิกผู้ร่วมงาน (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ 2519 : 10)

ส่วนความเชื่อของอาจารย์เกี่ยวกับงานการบริการชุมชนนั้น อินทร์ ศรีคุณ ได้
ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ทั้งหลายย่อมมีคุณธรรม มีแบบแผน
มีอิสระทางวิชาการ มีพื้นฐานการฝึกอบรมทางวิชาชีพมาแตกต่างกัน ในฐานะที่เป็นนักวิชาชีพ

ชั้นสูง ความสามารถและความสนใจในงานการบริการชุมชนอาจแตกต่างกันได้
(อินทร์ ศรีคุณ 2523 : 10 - 11 อ้างอิงมาจาก Conrad. 1974 : 508)

ความคาดหวังในงานการบริการชุมชน

ในการดำเนินงานทางค้ำงานการบริการชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ควรวางแผนค้ำงานให้สอดคล้องกันกับความคาดหวังของบุคคลในค้ำแห่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ ดังเช่น วิทยุ สาทร ได้กล่าวว่า ในการวางแผนค้ำงานค้ำงานการบริการชุมชนให้เกิดผลสำเร็จทั้งค้ำปริมาณและคุณภาพของค้ำงานนั้นไปตามความคาดหวังของบุคคลที่ค้ำรงค้ำแห่งหรือมีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานการบริการชุมชน (วิทยุ สาทร 2519 : 304) ทั้งนี้เพราะทุกคนมีอิสระในความคาดหวังที่จะกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังเช่น บรินฮัม ได้ศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มีความแตกต่างเกี่ยวกับเพศและสถานภาพทางสมรสค้ำมีความคาดหวังที่จะปฏิบัติหน้าค้ำงานการบริการชุมชนได้ผลไม่แตกต่างกัน (Bramham. 1975 : 6960-A) ส่วนในค้ำความคาดหวังเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนทางค้ำงานการพัฒนาชุมชน มัวร์ ได้ค้ำการศึกษาบทบาทของวิทยาลัยบรันสวิกจูเนียร์คอลเลจ (Brunswick Junior College) ในค้ำงานการพัฒนาชุมชน โดยวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้นำชุมชนกับค้ำอาจารย์ในวิทยาลัย สรุปผลได้ว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังตรงกันว่าวิทยาลัยบรันสวิกจูเนียร์คอลเลจควรจรรวมกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไว้เป็นหน้าค้ำหนึ่งของวิทยาลัย (Moore. 1975 : 5059-A) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของกลุ่มวิทยาลัยครุภาคตะวันตก ซึ่งได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครู พบว่า บุคลากรในวิทยาลัยครู (ผู้บริหารและอาจารย์) มีความคาดหวังตรงกันที่จะให้วิทยาลัยครูค้ำเนินการในงานการบริการชุมชนเป็นอันดับหนึ่งคือ การเป็นศูนย์กลางการอบรมวิทยากร

รองลงไปตามลำดับได้แก่ การให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน และการให้บริการทางด้านวิชาการ ส่วนความคาดหวังในอันดับต่ำสุด ได้แก่ การเป็นสถาบันมวลชน และการจัดนิทรรศการต่าง ๆ (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ม.ป.ป. : 87)

ส่วนความคาดหวังเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ย่อมมีความคาดหวังแตกต่างกันได้ ซึ่งพบได้จากผลการศึกษาวิจัยของศูนย์วิจัยวิทยาลัยครูภาคเหนือ โดยได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครู พบว่า บุคลากรในวิทยาลัยครูมีความคาดหวังให้วิทยาลัยครู ศูนย์ฝึกอบรมเป็นศูนย์บริการทางวิชาการและเป็นแหล่งวิทยากร เป็นต้น (ศูนย์วิจัยวิทยาลัยครูภาคเหนือ 2526 : 41)

ในส่วนที่เกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนั้น ย่อมมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนแตกต่างกันได้ จากการศึกษาวิจัยของ วิสัน จุมปาแฝค ได้ศึกษางานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับความคาดหวังและทัศนะบางประการในงานการบริการชุมชน พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ทางสถาบันกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า อาจารย์ระดับวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับอาจารย์ระดับวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน (วิสัน จุมปาแฝค 2520 : 91)

ในทำนองเดียวกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับความคาดหวังว่าควรปฏิบัติและความคาดหวังว่าไม่ควรปฏิบัติในลักษณะงานการบริการชุมชนนั้น สถิตย์ กงคำ ได้ทำการศึกษากิจการให้บริการแก่ชุมชนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน และยังพบอีกว่า อาจารย์มีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน (สถิตย์ กงคำ 2526 : 144)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า งานการบริการชุมชน
ของวิทยาลัยครู จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของผู้บริหาร
ในหน่วยงาน และความคาดหวังของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น นอกจากนี้ ยังพบ
ว่า อายุราชการและวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหาร และอาจารย์ในวิทยาลัยครู เป็นปัจจัย
สำคัญต่อความสัมฤทธิ์ผลในงานการบริการชุมชนอีกด้วย แต่เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษา
ค้นคว้าเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบ
โรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบความ
คาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้บริหารและอาจารย์
ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางประกอบการ
พิจารณาวางแผนพัฒนาและปรับปรุงงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและอาจารย์ ซึ่งปฏิบัติงานประจำในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูเพชรบุรี จำนวน 545 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหาร และอาจารย์ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของสเนเดคอร์ (Snedecor. 1956 : unpagged) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารจำนวน 45 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จำนวน 54 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 99 คน คิดเป็นร้อยละ 18.16 ของประชากร ทั้งรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาและสถานภาพ

สถานภาพ วิทยาลัยครู	ผู้บริหาร		อาจารย์		รวม ประชากร	รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง		
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	53	10	41	8	94	18
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง	54	10	67	12	121	22
วิทยาลัยครูนครปฐม	86	15	99	18	185	33
วิทยาลัยครูเพชรบุรี	55	10	90	16	145	26
รวม	248	45	297	54	545	99

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความคาดหวังในงานการบริการชุมชน คำนการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากแบบสอบถามของ ฉลาด บุตรเนียร สติชัย กองคำ ประสงค์ เนาวบุตร ประสิทธิ์ เทียมเกษ และ วิสัน จุมปลาแปด และศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) มาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางงานบริการชุมชน คำนการศึกษานอกระบบโรงเรียน 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรพา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร

ดร.จารึก ฐกิตติกุล รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครูเพชรบุรี อาจารย์สวัสดิ์ศรี
เรืองศรี รองอธิการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยครูเพชรบุรี อาจารย์คำรงค์ ลักษณ์วงศ์ ผู้อำนวยการ
ศูนย์ฝึกอบรมและบริการวิชาการ วิทยาลัยครูเพชรบุรี และอาจารย์บังค์ นพคุณ ผู้อำนวยการ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ตรวจสอบ แลวนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
ทั้งด้านเนื้อหา ภาษาที่เข้าใจและให้ข้อความแต่ละข้อมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ 20 คน ซึ่งปฏิบัติ
งานในวิทยาลัยครูเพชรบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แลวนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 หากคำนวณจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test
และคัดเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตั้งแต่ค่า t
2.29 ขึ้นไป (ดูภาคผนวก)

3.2 หากหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Alpha Coefficient
(Cronbach. 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .921

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการ

ศึกษานอกระบบโรงเรียน แยกออกเป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับความคาดหวัง
คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3,
2 และ 1 ตามลำดับ สำหรับแบบสอบถามในลักษณะนี้เสข การตรวจให้คะแนนจะเป็นไปใน
ทางตรงกันข้าม นอกจากนี้ ในแบบสอบถามมีช่อง เคยทำ และไม่เคยทำ

แบบที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิด มีไว้ในตอนท้ายของข้อคำถาม
ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าในแบบที่ 1 ทุก ๆ คำ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างเสรี ในส่วนที่เกี่ยวกับความคาดหวังทั้ง 5 คำ

ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับ
สถานภาพของท่าน

1. สถาบัน

- วิทยาลัยครูกาญจนบุรี
- วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
- วิทยาลัยครูนครปฐม
- วิทยาลัยครูเพชรบุรี

2. สถานภาพ

- ผู้บริหาร (หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งอธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ รองหัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา รองหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา รองหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าฝ่ายฯ หัวหน้าแผนกฯ)
- อาจารย์

3. วุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
- สูงกว่าปริญญาตรี

4. อายุราชการ

- ต่ำกว่า 14 ปี
- 14 ปีขึ้นไป

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2 (แบบที่ 1 และแบบที่ 2),1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับความคาดหวังที่แท้จริงของท่านในแต่ละข้อคำถาม จนครบทุกข้อและทุกด้าน

ข้อคำถาม งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
o <u>ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ทั่วไป</u>							
oo ร่วมมือกับศูนย์การศึกษา นอกระบบโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับโครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ.....							
oo ประสานงานและร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ของจังหวัด จัดการอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม.....							
oo ร่วมมือกับศูนย์การศึกษา นอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการจัดตั้ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทางด้าน เอกสาร วารสารทางวิชาการ.....							

ท่านมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไปอื่นใดเพิ่มเติม โปรดระบุ.....

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 1 ชุด ใช้สอบถามความคาดหวังในงาน
การบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและกลุ่ม
ตัวอย่างอาจารย์

การเก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและหนังสือรับรองการเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขอความร่วมมือจากอธิการบดีวิทยาลัยครู
ภาคตะวันตก เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและกลุ่มตัวอย่าง
อาจารย์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บด้วยตนเอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 7
สิงหาคม 2526 ถึงวันที่ 27 สิงหาคม 2528 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา 99 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามสถานศึกษา และสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหาร		อาจารย์		รวม		ร้อยละ
	ส่งไป	ได้คืนมา	ส่งไป	ได้คืนมา	ส่งไป	ได้คืนมา	
วิทยาลัยครู							
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	10	10	8	8	18	18	100.00
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง	10	10	12	12	22	22	100.00
วิทยาลัยครูนครปฐม	15	15	18	18	33	33	100.00
วิทยาลัยครูเพชรบุรี	10	10	16	16	26	26	100.00
รวม	45	45	54	54	99	99	
ได้รับคืนร้อยละ		100.00		100.00		100.00	

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชนิดตัวแปรอิสระที่ได้ในการวิเคราะห์

ชนิดตัวแปรอิสระ	แบ่งเป็น	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สถานภาพ	ผู้บริหาร	45
	อาจารย์	54
อายุราชการของกลุ่มผู้บริหาร	ต่ำกว่า 14 ปี	22
	14 ปีขึ้นไป	23
อายุราชการของกลุ่มอาจารย์	ต่ำกว่า 14 ปี	27
	14 ปีขึ้นไป	27
วุฒิทางการศึกษาของกลุ่มอาจารย์	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	25
	สูงกว่าปริญญาตรี	29

2. เมื่อได้ข้อมูลมาพร้อมแล้ว ผู้วิจัยได้เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้จำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน ในการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแต่ละคำถามได้แบ่งออกเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละข้อ แล้ววิเคราะห์ค่าตอบจากค่าเฉลี่ยดังนี้ (โกสินทร์ บุญประจักษ์ 2527 : 39)

4.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุดหรือมีความคาดหวังมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ มากหรือมีความคาดหวังมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหรือมีความคาดหวังปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์น้อยหรือมีความคาดหวังน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดหรือมีความคาดหวังน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
คานการศึกษาในระบบโรงเรียนระหว่างผู้บริหารที่มีอายุราชการแตกต่างกัน อาจารย์
ที่มีอายุราชการและวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน และผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีอายุราชการ
แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t - test (Ferguson. 1971 : 152)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 การอยุ่ละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (Ferguson. 1971 : 45)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าของคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร (Ferguson.

1971 : 62)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลบวกของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ใช้ t-test (Ferguson. 1971 : 152) ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent samples) คือ สมมติฐานในข้อ 1 ถึงข้อ 4

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 152})$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่จะพิจารณาใน
	$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3. สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ

3.1 ใช้สูตร t -test (Edwards. 1958 : 104) หากค่า
อำนาจ จำแนกแบบสอบถามเป็นรายชื่อ

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_h - \bar{X}_l}{\sqrt{\frac{S_h^2}{n_h} + \frac{S_l^2}{n_l}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนในแต่ละข้อของ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	n_h, n_l	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	$\bar{X}_h$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบในแต่ละข้อของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_l$	แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบในแต่ละข้อของกลุ่มต่ำ

S_h^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มสูง

S_l^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มต่ำ

3.2 หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161)

สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายการ
ดังต่อไปนี้

- ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล
- สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ลักษณะการแปลผลความหมายของข้อมูล
- เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของข้อมูล
- การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล

- ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้
1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา
  2. การอยุ่ความถี่ของคะแนนแต่ละข้อคำถามทุกฉบับ ตามจำนวนตัวแปรที่ศึกษา
  3. กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละคำถาม และรวมทั้ง 5 คำถาม โดยจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ
  4. ทำการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย t - test ตามลำดับสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า โดยเรียงลำดับทั้งข้อที่ 1 - 4 และเสนอผลการทดสอบในลักษณะตาราง
  5. แปลผลความหมายของข้อมูลจากตารางขยผลการทดสอบทางสถิติ และเกณฑ์การแปลผลความหมายของข้อมูลด้วยค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 คำถาม และแต่ละคำถาม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

ลักษณะการแปลผลความหมายของข้อมูล

ในการแปลผลความหมายของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะแปลความหมายของข้อมูล 3

ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 แปลผลความหมายของข้อมูลด้วยผลการทดสอบทางสถิติ จากการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย t - test โดยรวมทั้ง 5 ค่าย และแต่ละค่ายของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะที่ 2 หากผลการทดสอบทางสถิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะแปลผลความหมายของข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย รวมทั้ง 5 ค่าย และแต่ละค่าย ในลักษณะของความแตกต่าง เช่น สูงกว่า หรือ ต่ำกว่า ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะที่ 3 แปลผลความหมายของข้อมูลโดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของข้อมูล โดยรวมทั้ง 5 ค่าย และแต่ละค่ายของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของข้อมูล

ในการแปลผลความหมายของข้อมูลจากค่าคะแนนเฉลี่ย รวมทั้ง 5 ค่าย และแต่ละ

ฉะนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลผลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (โกสินทร์ บุญประจักษ์ 2527 : 39)

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิสาหกิจภาคตะวันตก จากการตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แสดงไว้ในตาราง 4 - 8 ดังนี้

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกในงาน
การบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามอายุราชการ

ความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	อายุราชการ				t
	ต่ำกว่า 14 ปี		14 ปีขึ้นไป		
	n = 22		n = 23		
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.89	0.81	3.75	0.88	0.53
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ	3.76	0.97	3.45	1.23	1.03
3. ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว	3.50	1.04	3.94	0.83	-1.62
4. ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน	3.86	0.88	3.73	1.03	0.46
5. ด้านกฎหมายและการปกครอง	3.40	1.11	3.45	1.02	-0.17
รวมทั้ง 5 ด้าน	3.68	0.96	3.66	0.99	0.20

จากตาราง 4 ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานข้อที่ 1 ไว้ว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน (เกณฑ์ = 3.50 - 4.49)

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ที่มีอายุราชการน้อย (ต่ำกว่า 14 ปี) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ตามลำดับ ส่วนด้านกฎหมายและการปกครองนั้น มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (เกณฑ์ = 2.50 - 3.49) ในทำนองเดียวกัน พบว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการมาก (14 ปีขึ้นไป) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป และด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านกฎหมายและการปกครอง มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สรุปผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 การบริการชุมชนสถานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ท่าน โดยจำแนกตามอายุราชการ

ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันออกเฉียงเหนือการบริการชุมชนสถานการศึกษา นอกระบบโรงเรียน	อายุราชการ				t
	ต่ำกว่า 14 ปี n = 27		14 ปีขึ้นไป n = 27		
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.66	1.32	3.80	0.94	-0.50
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ	3.63	1.43	3.50	1.55	0.40
3. ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว	3.84	1.01	3.61	1.27	0.82
4. ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน	3.60	1.11	3.44	1.02	0.59
5. ด้านกฎหมายและการปกครอง	3.61	1.05	3.34	1.22	0.96
รวมทั้ง 5 ท่าน	3.69	1.18	3.53	1.20	0.58

จากตาราง 5 ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานข้อที่ 2 ไว้ว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนสถานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนสถานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ท่าน อาจารย์ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละท่าน พบว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
ที่มีอายุราชการน้อย (ต่ำกว่า 14 ปี) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก ทุก ๆ ท่าน คือ ด้าน
การอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการพัฒนา
เศรษฐกิจและอาชีพ ด้านกฎหมายและการปกครอง และด้านการพัฒนาชุมชนและการรวม
กิจกรรมชุมชน ตามลำดับ ในทำนองเดียวกัน พบว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
ที่มีอายุราชการมาก (14 ปีขึ้นไป) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก 3 ด้าน คือ ด้านการ
ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว และด้านการพัฒนา
เศรษฐกิจและอาชีพ ตามลำดับ ส่วนด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน และ
ด้านกฎหมายและการปกครอง มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สรุปผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุ
ราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
รวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
การบริการชุมชนด้านการศึกษานอกโรงเรียนโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกโรงเรียน	วุฒิทางการศึกษา				t
	ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า n = 25		สูงกว่าปริญญาตรี n = 29		
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.41	1.25	4.00	0.89	2.18*
2. ด้านการพัฒนาเพิ่มธุรกิจและอาชีพ	3.21	1.41	3.94	1.22	2.43*
3. ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว	3.44	1.25	4.07	0.89	2.33*
4. ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน	3.22	0.94	3.78	1.02	-2.15*
5. ด้านกฎหมายและการปกครอง	3.15	1.03	3.79	1.15	-2.28*
รวมทั้ง 5 ด้าน	3.28	1.17	3.91	1.03	2.27*

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 6 ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานข้อที่ 3 ไว้ว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกโรงเรียนโรงเรียนแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกโรงเรียนโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์สูง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยการทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละท่าน พบว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแต่ละท่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกท่าน

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละท่าน พบว่า อาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่ง มีความคาดหวังต่ำกว่าอาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่งที่สูงกว่า อาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่งที่สูงกว่า อาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่งที่ต่ำกว่า ทุก ๆ ท่าน นอกจากนี้ พบว่า อาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่ง มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ทุก ๆ ท่าน ส่วนอาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่งที่สูงกว่า อาจารย์ที่มีวิทยฐานะหรือตำแหน่งที่ต่ำกว่า มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก ทุก ๆ ท่าน

สรุปผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ท่าน และแต่ละท่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
กับความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามอายุราชการ

ความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครู ภาคตะวันตกและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครู ภาคตะวันตก ในงานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร อายุราชการ 14 ปีขึ้นไป n = 23		อาจารย์ อายุราชการ ต่ำกว่า 14 ปี n = 27		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
	1. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ทั่วไป	3.75	0.88	3.66	
2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ	3.45	1.23	3.63	1.43	0.72
3. ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว	3.94	0.83	3.84	1.01	-0.37
4. ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรม ชุมชน	3.73	1.03	3.60	1.11	-0.44
5. ด้านกฎหมายและการปกครอง	3.45	1.02	3.61	1.05	0.55
รวมทั้ง 5 ด้าน	3.66	0.99	3.69	1.18	-0.09

จากตาราง 7 ซึ่งได้ตั้งสมมุติฐานข้อที่ 4 ไว้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่ม
วิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการ
14 ปีขึ้นไป กับอาจารย์ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 14 ปี มีความคาดหวังในงานการบริการ
ชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์
ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างนี้มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการมาก (14 ปีขึ้นไป) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก รวม 3 ด้าน คือ ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป และด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านกฎหมายและการปกครอง และด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในทำนองเดียวกัน พบว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการ น้อย (ต่ำกว่า 14 ปี) มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก ทุก ๆ ด้าน คือ ด้านการอนามัย และชีวิตครอบครัว ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านกฎหมายและการปกครอง และด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน ตามลำดับ

สรุปผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ กลุ่มวิทยาลัยครูภาค ตะวันตกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน (ผู้บริหารที่มีอายุราชการมาก กับอาจารย์ที่มีอายุราชการ น้อย) มีความคาดหวังในงานบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระแบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก
กับความคาดหวังของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก ในงานการบริการชุมชน
การศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามอายุราชการ

ความคาดหวังของผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกในงานการบริการชุมชนการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ผู้บริหาร อายุราชการ ต่ำกว่า 14 ปี n = 22		อาจารย์ อายุราชการ 14 ปีขึ้นไป n = 27		t
	$\bar{x}$	s ²	$\bar{x}$	s ²	
1. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป	3.89	0.81	3.80	0.94	0.33
2. ด้านการให้บริการเสริมธุรกิจและอาชีพ	3.76	0.97	3.50	1.55	0.81
3. ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว	3.50	1.04	3.61	1.27	0.35
4. ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน	3.86	0.88	3.40	1.02	2.33*
5. ด้านกฎหมายและการปกครอง	3.40	1.11	3.34	1.22	0.19
รวมทั้ง 5 ด้าน	3.68	0.96	3.53	1.20	0.80

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 ซึ่งได้ทดสอบทีฐานข้อที่ 4 ไว้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกที่มีอายุราชการต่ำกว่า 14 ปี กับอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกที่มีอายุราชการ 14 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในแต่ละด้าน เฉพาะด้านการพัฒนาชุมชนและ
การรวมกิจกรรมชุมชนนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ทั้งสอง
กลุ่มตัวอย่างนี้ มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

ในการพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อย
มีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมาก เพียงด้านเดียวเท่านั้น คือ ด้าน
การพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน นอกจากนี้ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อย
มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
ทั่วไป ด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ
และด้านการรณนัยและชีวิตครอบครัว ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์และกรรมการนั้น มี
ความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในทำนองเดียวกัน พบว่า อาจารย์ที่มีอายุราชการมาก
มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
ทั่วไป ด้านการรณนัยและชีวิตครอบครัว และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ตามลำดับ
ส่วนคณาจารย์พัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน และคณาจารย์และกรรมการนั้น มี
ความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สรุปผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ กลุ่มวิทยาลัยครูภาค
ตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการแตกต่างกัน (ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อย กับอาจารย์ที่มีอายุราชการ
มาก) มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนและการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน
และแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชนและการรวม
กิจกรรมชุมชนเพียงด้านเดียว มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานการบริการชุมชนที่เคยทำ และไม่เคยทำ นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามรายงานว่า เคยทำร้อยละ 12.12 และไม่เคยทำร้อยละ 87.88 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สรุปได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกไม่เคยทำ คิดเป็นร้อยละ 87.87 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบ โรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 99 คน ได้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเพียง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 05.05 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดนั้นมีผู้บริหารตอบเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 02.02 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีอาจารย์ตอบเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 03.03 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้ ข้อความที่ตอบในแบบสอบถามชนิดปลายเปิด เป็นข้อความที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อความในแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับทุกข้อความ

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำมาเสนอในที่นี้ โดยไม่บังเกิดผลในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้นี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ นาแสง (ชูชาติ นาแสง 2527 : 143) ได้กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (หมายถึงอาจารย์วิทยาลัยครู วิทยาลัยต่าง ๆ มหาวิทยาลัย และโรงเรียนมัธยมศึกษา) ซึ่งได้รับการศึกษาสูง มีวุฒิการศึกษาสูง มีปริญญาสูง นั้น ไม่นิยมให้ข้อเสนอแนะและไม่ชอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถามปลายเปิด นิยมการเครื่องหมายถูกแต่เพียงอย่างเดียว นักวิจัยจึงสังวรในเรื่องนี้ไว้อย่าง ฉะนั้น จึงทำให้ ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดไม่มีผลต่องานวิจัยครั้งนี้

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ในการศึกษาค้างนี้ เป็นการเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
คานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกวมวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ซึ่งสรุปลำคัมชั้นของการ
ศึกษาและผลของการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้างนี้ ได้แบ่งงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ไว้เป็น 5 คาน คือ คานการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป คานพัฒนาเศรษฐกิจและ
อาชีพ คานการอนามัยและชีวิตครอบครัว คานการเฒ่าชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน
และคานกฎหมายและการปกครอง โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ 3
ประการ คือ

1. เพื่อ เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้นบริหารกวมวิทยาลัยครูภาคตะวันตกใน
งานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คาน โดยจำแนกตาม
อายุราชการ
2. เพื่อ เปรียบเทียบความคาดหวังของอาจารย์กวมวิทยาลัยครูภาคตะวันตกใน
งานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คาน โดยจำแนกตาม
อายุราชการและวุฒิทางการศึกษา
3. เพื่อ เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้นบริหารและอาจารย์กวมวิทยาลัยครูภาค
ตะวันตกในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คาน โดย
จำแนกตามอายุราชการ

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามสถานการศึกษานอกกระแสรองเรียนแตกต่างกัน
2. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามสถานการศึกษานอกกระแสรองเรียนแตกต่างกัน
3. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามสถานการศึกษานอกกระแสรองเรียนแตกต่างกัน
4. ผู้บริหาร และอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามสถานการศึกษานอกกระแสรองเรียนแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของสเนเดเกอร์ โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 99 คน แบบสอบถามได้รึบคืนและการตอบสมบูรณ์ส่งนำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้รวม 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามสถานการศึกษานอกกระแสรองเรียน 5 ด้าน คือ

1. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป มีข้อคำถามรวม 7 ข้อ
ตั้งแต่ข้อที่ 1 - 7
2. การพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ มีข้อคำถามรวม 8 ข้อ ตั้งแต่
ข้อที่ 8 - 15
3. การรอนามัยและชีวิตครอบครัว มีข้อคำถามรวม 9 ข้อ ตั้งแต่
ข้อที่ 16 - 24
4. การพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน มีข้อคำถามรวม 9 ข้อ
ตั้งแต่ข้อที่ 25 - 33
5. ความกฎหมายและการปกครอง มีข้อคำถามรวม 7 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่
34 - 40

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตาม
แบบของลิเคอร์ต (Likert) โดยมีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อที่ t
ตั้งแต่ 2.29 ขึ้นไป และแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น .921

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและหนังสือรับรองการเป็นนิสิตจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
อธิการวิทยาลัยครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก พร้อมกับแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
ด้วยตนเอง และได้นัดหมายวันเพื่อขอรับคืน
2. ผู้วิจัยเดินทางไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้ คือ

1. สํารวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบของแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เป็นจำนวน 99 ฉบับ
2. สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้จําแนกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบอายุราชการ และวุฒิทางการศึกษา
3. สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจให้คะแนนทุกฉบับ นำคะแนนเหล่านั้นมาหาความถี่ หาค่าเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน จําแนกตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา โดยรวมทั้ง 5 คาน และแต่ละคานของข้อคําถาม
4. เปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษาในระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คาน และแต่ละคาน ของผู้บริหารโดยจําแนกตามอายุราชการ อาจารย์โดยจําแนกตามอายุราชการและวุฒิทางการศึกษา และผู้บริหารกับอาจารย์โดยจําแนกตามอายุราชการ สมลําคัญ โดยการทดสอบทฤษฎีการใช้สถิติ t - test
5. วิเคราะห์จากค่าคะแนนเฉลี่ย โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

 โดยนำไปใช้พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 คาน และแต่ละคาน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

กล่าวคือ ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

2. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า อาจารย์ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

กล่าวคือ อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

3. อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิสองปริญญาตรีที่มีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าทั้ง โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีที่มีความคาดหวังทั้ง โดยส่วนทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคาดหวังทั้ง โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน และแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

กล่าวได้ว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งนี้ มีความคาดหวัง
 ในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันจริง โดยอาจารย์ที่
 วุฒิสถการปริญญาตรีมีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่วุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และอาจารย์
 ที่วุฒิสถการปริญญาตรีมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่วุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
 มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการแตกต่างกัน
 มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คานแตก
 ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการมากและอาจารย์ที่มี
 อายุราชการน้อยต่างก็มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

กล่าวได้ว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการมากและอาจารย์ที่มีอายุราชการน้อยในกลุ่ม
 วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 สอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

5. ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการแตกต่างกัน
 มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนรวมทั้ง 5 คาน
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยและอาจารย์
 ที่มีอายุราชการมากต่างก็มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาความคาด
 หวังในแต่ละคาน ได้พบว่า คานการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน มีความคาดหวัง
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยมีความคาด
 หวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมาก และพบว่าผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยมีความคาดหวัง
 ในคานนี้มาก ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการมากมีความคาดหวังในคานนี้ปานกลาง

กล่าวได้ว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยและอาจารย์ที่มีอายุราชการมากในกลุ่ม
 วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 สอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ยกเว้นคานการพัฒนาชุมชนและการรวม
 กิจกรรมชุมชนที่มีความคาดหวังแตกต่างกันจริง เพียงคานเดียว

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษา เปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของกุดมวิทยาลัษครภาคตะวันออกเฉียงใต้ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปราย
ตามลำดับดังนี้

1. การที่ผู้บริหารกุดมวิทยาลัษครภาคตะวันออกเฉียงใต้มีอายุราชการต่างก็มีความคาดหวัง
ในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะว่า
แนวความคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนกำลังเป็นที่สนใจอยู่ในกลุ่มผู้บริหารโดย
ทั่วไป เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นกิจกรรมทาง
การศึกษาที่เปิดโอกาสและสร้างความสะดวกภาคทางการศึกษา โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของ
เวลา โอกาส สถานที่ เพศ วัย และระดับการศึกษาของประชาชนทุกเชื้อชาติศาสนา
(สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 5) ผู้บริหารส่วนใหญ่จึงตระหนักในคุณค่าของการพัฒนา
คุณภาพของชีวิตและสังคมในชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารวิทยาลัยครูของปฏิบัติตามภารกิจหลัก
ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 (ราชกิจจานุเบกษา 2527
: 2) คือการบริการชุมชน จึงมีส่วนส่งเสริมความคาดหวังของผู้บริหารไปในทางดี ส่วน
ทางด้านคุณลักษณะของผู้บริหารนั้น โนลท์ (Nolte, 1966 : 385) กล่าวว่า ลักษณะเด่น
ของผู้บริหารที่ใดก็ตามความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และจากการศึกษาของ
เจดิม รัชชนะกุล (เจดิม รัชชนะกุล 2524 : 120) พบว่า คุณลักษณะอันดีเยี่ยมแรกของผู้
บริหารที่คิดสามารถสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นปัจจัย
สำคัญทำให้ผู้บริหารมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน
สอดคล้องกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตต์ หนองสง (จิตต์ หนองสง
2527 : 124) ซึ่งพบว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการต่างก็มีทัศนคติความคาดหวังในด้านการ
บริการกับชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารกุดมวิทยาลัษคร
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอายุราชการต่างก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบ
โรงเรียนสอดคล้องกัน

การที่ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารองค์การและการบริหารบุคคล ย่อมเห็นความสำคัญในด้านการบริการเพื่อการพัฒนาบุคลากรในชุมชน และเนื่องจากผู้บริหารได้รับการศึกษาอบรมจากสถาบันการศึกษาชั้นสูง ย่อมได้รับถ่ายทอดเจตนารมณ์จากแนวปรัชญาการศึกษาภาคพัฒนาการ (Progressivism) ซึ่งมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและชุมชนเป็นสำคัญ ประกอบกับมีขวัญและกำลังใจในฐานะผู้นำองค์กร จึงมีความพร้อมที่จะบริการชุมชนได้ดี จากผลงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เทียมเทศ (ประสิทธิ์ เทียมเทศ 2521 : 51) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อการบริการชุมชนของวิทยาลัยครู พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในการบริการชุมชนของผู้บริหารการศึกษาอยู่ในระดับมากไม่ว่าจะเป็นการบริการชุมชนด้านใด ซึ่งนับว่างานวิจัยที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

2. การที่อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนสอดคล้องกันนั้น อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอนเท่าเทียมกับ หลักสูตรที่ใช้สอนในวิทยาลัยครูจะมุ่งเน้นวิชาการ เพื่อการถ่ายทอดและนำไปใช้กับชุมชนในรูปแบบของการฝึกสอน โครงการฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครู เป็นโครงการที่สนับสนุนให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีหน้าที่พิเศษการสอนในชุมชน ย่อมมีทักษะเกี่ยวกับการบริการชุมชนใกล้เคียงกัน จึงทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีบทบาทต่อการบริการชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของ ประมวล คันยะ (ประมวล คันยะ 2522 : 90) ได้พบในทำนองเดียวกัน คือ อาจารย์วิทยาลัยครูมีทัศนคติบทบาทที่คาดหวังด้านการบริการชุมชนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ งานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ คู่มุขไธนา (พงษ์ศักดิ์ คู่มุขไธนา 2519 : 65) พบว่า อาจารย์ที่ประสบการณ์และ

อายุการทำงานทั้งก็มีความคาดหวังในการบริการด้านความสัมพันธ์กับชุมชนไม่ต่างกัน จากเหตุผลและผลงานวิจัยที่กล่าวแล้ว ขอมแสดงให้เห็นว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการทั้งก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน

การที่อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการทั้งก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับมากนั้น เป็นเพราะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีแนวความคิดทางการศึกษามโนทัศน์ของนักการศึกษาที่สำคัญ คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นบิดาแห่งปรัชญา Pragmatism โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยหลักการที่ว่า "Learning by doing" อาจารย์วิทยาลัยครูจึงใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตและชุมชน สำหรับงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนนั้น เป็นกิจกรรมบริการทางการศึกษาที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนแนวความคิดทางการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูหันมาสนใจการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนอีกปัจจัยหนึ่งก็คือ การลดปริมาณการผลิตครูของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งของกรมการฝึกหัดครู ทำให้อาจารย์มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนมากขึ้น จากผลงานการวิจัยของ เมอร์ฟี (Murphy, 1975 : 5807-A) ได้พบว่า อาจารย์ที่มีอายุการทำงานในสถานนั้นมาแต่แรกคิดออกกันนานกว่าหนึ่งปีขึ้นไปมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชน สอดคล้องกันและสัมพันธ์ในทางบวก จากปัจจัยและผลงานวิจัยที่กล่าวมา เป็นเหตุผลสนับสนุนให้กล่าวได้ว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการทั้งก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

3. การที่อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายุราชการทั้งก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนแตกต่างกันจริงนั้น อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติหน้าที่ในสถานนั้นต่างกัน มีสภาพของชุมชนที่จะ

ให้บริการแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละชุมชน และนโยบายปฏิบัติของแต่ละสถาบันอาจ ผิดแผกแตกต่างกัน ส่วนทางด้านคุณวุฒิของอาจารย์วิทยาลัยครูนั้น อาจารย์ได้รับความรู้ จากสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ย่อมได้รับการฝึกฝนอบรม วิชาการทางสาขาวิชา ทำให้แนวความคิด ความรู้ ทักษะ และเจตคติแตกต่างกันได้ จากการศึกษาวิจัยของ วิสัน จุฬานาแปด (วิสัน จุฬานาแปด 2520 : 91) ได้พบว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เมื่อแยกตามสถาบัน มีความคาดหวังเกี่ยวกับงานบริการสังคม แตกต่างกัน และเมื่อแยกตามวุฒิก็พบว่า อาจารย์ระดับสูงกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ระดับ ปริญญาตรีลงมา มีความคาดหวังเกี่ยวกับงานบริการสังคมแตกต่างกัน และจากงานวิจัยของ มัย สุขเอี่ยม (มัย สุขเอี่ยม 2522 : 81) ได้พบว่า ทักษะต่อบทบาทที่คาดหวังใน การบริการชุมชนของครูในเขตพื้นที่ในและครูในเขตพื้นที่นอกของกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากเหตุผลและงานวิจัยที่กล่าวมา นับว่าเป็นเหตุ ผลสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่า อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทางทิศใต้มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันจริงได้

การที่อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคาดหวัง ในงานการบริการชุมชนค่านการศึกษานอกระบบโรงเรียนสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือต่ำกว่า และอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ส่วน อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ วิทยาลัยครูเหล่านี้มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแตกต่างกัน ซึ่งหมายถึงการมีทักษะ และความรู้จากสถาบันการศึกษาต่างกัน มีประสบการณ์ในการบริการชุมชนไม่เท่ากัน อินทร์ ศรีคุณ (อินทร์ ศรีคุณ 2523 : 10 - 11) ได้กล่าวว่า อาจารย์ทั้งหลาย ของแต่ละสถาบันมีความสนใจและประสบการณ์แตกต่างกัน เพราะมีพื้นฐานและได้รับการ ฝึกฝนในทางวิชาชีพแตกต่างกัน และในการบริการชุมชนนั้น เป็นบทบาทที่สำคัญประการ หนึ่งของอาจารย์ที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากงานวิจัยของ นลาด บุตรเนียร

(ฉลาด บุตรเนียร 2524 : 89) พบว่า บทบาทที่คาดหวังในด้านการสัมพันธ์กับชุมชน ในทัศนะของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ขอบเขตแสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันย่อมมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนแตกต่างกัน และมีระดับความคาดหวังมาก - น้อยกว่ากันได้ จากเหตุผลและงานวิจัยเหล่านี้ เป็นข้อเป็นนัยให้สามารถกล่าวได้ว่า อาจารย์ยกคุณวิद्याลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีวุฒิต่างกันมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันจริง โดยอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

4. การที่ผู้บริหารและอาจารย์ยกคุณวิद्याลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอายุราชการต่างกันก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน นั้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและอาจารย์ยกคุณวิद्याลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการศึกษาในสถาบันชั้นสูง และอยู่ในฐานะนักวิชาการซึ่งพร้อมที่จะให้บริการความรู้แก่สังคมได้ ทางมีแนวความคิดและอุดมการณ์ที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้กับชุมชน เพื่อการพัฒนาสังคมตามแนวการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นต้นฐาน จากประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการของผู้บริหารและอาจารย์ยอมทำให้เป็นผู้มีทักษะในการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับบุคคลทั้งในและนอกระบบโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา ขอบเขตผลให้มีความมั่นใจในการพัฒนาสังคมตามอุดมการณ์ของตนสูง และมีความคิดสร้างสรรค์ไปในแนวเดียวกัน ความคาดหวังในด้านการบริการชุมชนคล้ายคลึงกัน ทั้งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ประมวล กัญยะ (ประมวล กัญยะ 2522 : 90) ที่พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ยกคุณวิद्याลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีทัศนคติที่คาดหวังด้านการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนไม่แตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ยกคุณวิद्याลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอายุราชการต่างกันก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนสอดคล้องกัน

การที่ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อำเภอรามการต่างก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามการศึกษาภายนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและอาจารย์ทั้งมีอำเภอรามการต่างก็ ต่างก็มีอุดมคติและความต้องการเป็นของตัวเองซึ่ง เป็นแรงจูงใจของมนุษย์เหมือนกัน มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ได้จัดอันดับขั้นความต้องการเป็นของตัวเอง (Self-Actualization) ไว้เป็นขั้นที่สูงที่สุด บุคคลที่มีความต้องการถึงขั้นนี้ จะเป็นผู้มีความเป็นอิสระและมีเหตุผลอย่างคนคิดเป็น (เชื่ยรศรี วิวิธศิริ 2527 : 132) ฉะนั้น ผู้บริหารและอาจารย์อาจมีความต้องการ เพื่อแสดงสมรรถภาพและศักยภาพที่จะให้บริการชุมชนในระดับมากได้เช่นเดียวกัน ในทำนองเดียวกันนี้ จอห์น ดี ร็อกกีเฟลเลอร์ (John D. Rockefeller) ได้กล่าวสุนทรพจน์ไว้ว่า "...ภายในที่ทางอาชีพนี้ ข้าพเจ้า จะให้ความสำคัญกับความสามารถในการเข้าถึงคนโหลกว่าความสำคัญงานอื่น" (จิตตนิพนธ์ 2527: 128) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลย่อมมีความต้องการที่จะแสดงความสามารถตามศักยภาพของตนเองที่เป็นไปในทางที่ดีทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ที่อำเภอรามการต่างก็ย่อมมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนอยู่ในระดับสูงได้เช่นกัน อำเภอรามการอาจไม่ใช่อัจฉริยะในความคาดหวัง จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้สามารถกล่าวได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อำเภอรามการต่างก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามการศึกษาภายนอกโรงเรียนสอดคล้องกันและมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

5. การที่ผู้บริหารและอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อำเภอรามการต่างก็มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนตามการศึกษาภายนอกโรงเรียนสอดคล้องกัน และมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ยกเว้นตามการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชนเพียงด้านเดียวมีความคาดหวังแตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่อำเภอรามการนอกระบบอยู่ในฐานะผู้นำองค์กร ที่มุ่งจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม โดยมีความสนใจในระดับปฏิบัติการที่เกื้อกูลกิจกรรมตามการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรม

ชุมชน ประกอบกับมีกำลังภายในเข้มแข็งพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนได้อย่างมั่นใจ และเชื่อมั่นวางานการบริการ เป็นหน้าที่หลักของนักบริหาร จากเหตุผลที่กล่าวมาขอม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนสูง ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการมากนั้น อาจมองในแง่ของความก้าวหน้าของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เขาไปมีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน ขาดนโยบายและแผนงานที่ดี (วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2524 : 2) นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของ ลีลา สีนานุเคราะห์ (ลีลา สีนานุเคราะห์ 2525 : 74) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า งานบริการชุมชนไม่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในงานการบริการชุมชน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนให้กล่าวว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมากมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนน้อย จากเหตุผลและงานวิจัยที่กล่าวมา จึงสามารถกล่าวได้ว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอาจารย์ที่มีอายุราชการมากของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนต่ำกว่านักบริหารที่เกษียณอายุราชการแล้ว โรงเรียนในด้านการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชนแตกต่างกันจริง โดยผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยมีความคาดหวังในค่านี้นสูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุราชการมาก และผู้บริหารที่มีอายุราชการน้อยมีความคาดหวังในค่านี้อยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ที่มีอายุราชการมากมีความคาดหวังในค่านี้อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของโรงเรียน นับว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมาก และจะทำให้เกิดความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา โดยที่ประชาชนทุกเพศวัยสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้ทันทีในชีวิตจริง โดยไม่ต้องรอคอยโอกาสแสวงหาความรู้จากสถาบันในระบบโรงเรียน ซึ่งนับได้ว่าเป็นหนทางหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติได้เป็นอย่างดี วิทยาลัยครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญกับงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนยิ่งขึ้นอีก ในขณะที่วิทยาลัยครูลดบทบาทในการผลิตครูและลดปริมาณการผลิตครู จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ในการวางแผนและพัฒนางานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น สิ่งที่น่าภาคภูมิใจก็คือ ผู้บริหารและอาจารย์โดยส่วนรวมมีความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนสอดคล้องกันและอยู่ในระดับมาก ย่อมแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - formal education) ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญจากผู้บริหารและอาจารย์ในกรมวิทยาลัยครูภาคตะวันตก แผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนย่อมได้รับความร่วมมือและประสานงาน อันเป็นศูนย์รวมแห่งการปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ฉะนั้น ในการสรรหาคณากรเพื่องานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่รวมที่จะเห็นกำลังและแนวความคิดได้เป็นอย่างดีโดยอายุราชการไม่เป็นข้อจำกัดในการสรรหาคณากรให้เหมาะสมกับงานดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวข้องวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์กรมวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ซึ่งทำให้อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางกันมีความคาดหวังแตกต่างกันนั้น เนื่องจากอาจารย์วิทยาลัยครูได้รับการฝึกฝนอบรมในสาขาวิชาแตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่แท้จริงของตน ฉะนั้น ในการวางแผนงานและการพัฒนางานในคานนี้ ควรใ้มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมมนาเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างอาจารย์ที่ต่างวุฒิกัน จะช่วยให้อาจารย์ทั้งหลายสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หลักที่เด่นชัดได้โดยทั่วกัน นอกจากนี้ ควรวางแผนงานไว้อย่างเป็นระบบ สามารถติดตามผลและประเมินผลงานได้ และนำผลนั้นมาเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นความคิความชอบและอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรนั้น ๆ ย่อมจะทำให้ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้บริหารและอาจารย์กรมวิทยาลัยครูภาคตะวันตก

อยู่ในระดับที่สูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้อย่างแน่นอน

2. ในการปรับปรุงงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของโรงเรียนของ
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกนั้น วิทยาลัยครูทุกแห่งในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกได้ดำเนินการ
การอยู่โดยตลอดมา วิทยาลัยครูแต่ละแห่งให้ความสำคัญในงานการบริการชุมชนด้าน
ศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันไป และมีนโยบายปฏิบัติไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เป็นไป
ตามสภาพความต้องการของชุมชนและนโยบายของวิทยาลัยครู ในการปรับปรุงเพื่อให้
งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของโรงเรียนเกิดประสิทธิผลและประสิทธิผล
ยิ่งขึ้น จากผลงานวิจัยครั้งนี้ มีข้อควรคำนึงเพื่อการปรับปรุงงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษาของโรงเรียน คือ แผนงานและโครงการต่าง ๆ ควรได้มีการ
วางแผนร่วมกัน ควรเป็นโครงการที่เกิดจากการระดมพลังสมอง (Brain Storming)
ของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีความคาดหวังในแนวเดียวกัน การให้ขวัญและกำลังใจกับ
อาจารย์ที่มีอายุราชการมากและอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีก
ประการหนึ่งในการปรับปรุงให้งานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของโรงเรียนดำเนิน
ไปได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ การประชุมสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยว
กับงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของโรงเรียนมีอิทธิพลที่จะสร้างความมั่นใจใน
การปฏิบัติงานให้กับอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าและอาจารย์ที่มีอายุราชการมากได้
เป็นอย่างดี จะทำให้เกิดแนวความคิดและทัศนคติของงานการบริการชุมชนไปในแนวเดียวกัน
กันได้ ทำให้ข้อจำกัดในเรื่องวิถีทางการศึกษาไม่เป็นปัญหาต่อการสรรหาบุคลากรเพื่อ
ความเหมาะสมกับงานในที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษากันควาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้
รับว่ามีความแตกต่างกันในลักษณะใด

2. การศึกษาค้นคว้าในแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
ซึ่งมีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ แบบ
3. การศึกษาค้นคว้าในหัวข้อเดียวกัน แต่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม แผนพัฒนาการศึกษา กรมการฝึกหัดครู พ.ศ. 2525 - 2529

โรงพิมพ์การศาสนา ม.ป.ป., 169 หน้า

โกสินทร์ บุญประจักษ์ ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตการศึกษา 10

เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 วิชาสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิต 6 ปรินฤฎนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2527, 124 หน้า อัดสำเนา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ห้า

(พ.ศ. 2525 - 2529) พัฒนาการ 2525, 369 หน้า

จารึก เพชรจรัส "คุยกับผู้บริหาร" อีสานปริทัศน์ 2 : 76 - 77 สิงหาคม 2524

จิตต์ นวมดง คุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปรินฤฎนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2527, 166 หน้า อัดสำเนา

เจริญผล สุวรรณโชติ "วัตถุประสงค์ของการฝึกหัดครู" หัวใจการฝึกหัดครู โรงพิมพ์

บรรณกิจ 2524, 254 หน้า

ฉลาด บุตรเนียร การศึกษานอกระบบที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของครู ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน

ปรินฤฎนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 105 หน้า

อัดสำเนา

เฉลิม รัชชนะกุล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ในทัศนะของผู้บริหาร

และอาจารย์ในเขตการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524,

142 หน้า อัดสำเนา

- ฐชาติ นางแสง สมรรถภาพของครูโรงเรียนชุมชนที่จำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการพัฒนา
ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการส่งเสริมการวิจัย กรมการฝึกหัดครู 2527,
164 หน้า อัดสำเนา
- เขียรศรี วิวิสิริ สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 145 หน้า อัดสำเนา
- ทรา ทีปะปาด "การจัดสถาบันฝึกหัดครูให้สัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชน" การศึกษากับ
การพัฒนาชุมชน วัฒนาพานิช 2521, 291 หน้า
- ทรงศักดิ์ คุณไชน่า กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 100 หน้า อัดสำเนา
- ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ "รูปแบบขององค์กร" นิตยสาร 19 สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์
หน้า 10 เมษายน 2519
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร "หน่วยงานมหาวิทยาลัยในบทบาทที่สองและสาม" วารสารสภา
การศึกษาแห่งชาติ 2 : 3E - 41 ธันวาคม 2520 - มกราคม 2521
- นครราชสีมา, วิทยาลัยครู โครงการ อ.ค.ป. กับภารกิจใหม่บริการทางการศึกษาแก่ครู
ประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค 2523, 119 หน้า อัดสำเนา
- การประชุมปฏิบัติการเพื่อการวางแผนพัฒนาอุดมวิทยาลัยครูภาคตะวันออก
เจียงเหนือ 2524, 17 หน้า อัดสำเนา
- นกลด เชนะโยธิน บทบาททางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคใต้ ในทัศนะของ
อาจารย์ นักศึกษา และครูประจำการ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 142 หน้า อัดสำเนา
- ปฐม นิคมานนท์ การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2523, 139 หน้า
- ประมวล ทัมชะ บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 114 หน้า
อัดสำเนา

- ประยงค์ เนาวบุตร คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนชุมชน ตามทัศนะของ
ผู้บริหาร ครู และประชาชน จังหวัดกบข่เอ็ก ปริญญาโท นศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 104 หน้า อัดสำเนา
- ประสิทธิ์ เทียมเศร การบริการชุมชนของวิทยาลัยครู ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา
ครู และผู้นำท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 2521, 96 หน้า อัดสำเนา
- แผนงาน, กอง แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่หก พ.ศ. 2530 - 2534 กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป., 42 หน้า อัดสำเนา
- "พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527 " ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 101
ตอนที่ 144 หน้า 2 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2527
- พนอม แก้วกำเนิด "งานของวิทยาลัยครู" คู่มือทัศน์ 1 : 6 - 10 สิงหาคม 2520
- ภิญโญ สาธร หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า
- นัย สุขเอี่ยม ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูตอบหาทการบริหารบุคลากรของ
กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท นศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2522, 123 หน้า อัดสำเนา
- ลีลา สีนานูเคราะห์ ปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของบุคลากรกรมการฝึกหัดครู
ปริญญาโท นศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 116 หน้า
อัดสำเนา
- วิจัยวิทยาลัยครูภาคเหนือ. ศูนย์ ความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มบุคคล
ต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครู ภาคเหนือ 2526, 58 หน้า อัดสำเนา
- วิทยาลัยครูภาคตะวันตก, กลุ่ม การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มบุคคล
ต่าง ๆ โครงการวิจัยย่อยที่ 7 กรมการฝึกหัดครู ม.ป.ป., 115 หน้า อัดสำเนา
- วิลัน จุมาแปด งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ปริญญาโท
นศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 108 หน้า อัดสำเนา

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ความพร้อมในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู
มหาสารคาม และความต้องการรับบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ วิทยาลัยพนม
ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520, 194 หน้า อุดรธานี
- สกล จริยวิธานนท์ บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคในการพัฒนาชนบท : ศึกษา
กรณีศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2524, 255 หน้า อุดรธานี
- สถิตย์ กองคำ การให้บริการแก่ชุมชนของครูวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปริญญาโท ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 248 หน้า
อุดรธานี
- สวัสดิ์ ทรัพย์จำเงค์ การดำเนินงานการฝึกหัดครูชนบท โรงพิมพ์คุรุสภา 2518,
151 หน้า
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ หลักสูตรวิชา ไทยวัฒนาพานิช 2523, 303 หน้า
- สุทิน เนียมพลัม บทบาทของวิทยาลัยครูกับโรงเรียนประชาบาล คุรุปริทัศน์ 5 : 45
พฤษภาคม 2523
- สุภรณ์ ศรีพล "การฝึกหัดครูกับการรับใช้สังคม" การฝึกหัดครูกับการรับใช้สังคม
หน้า 48 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2518
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ โอเคียนส์โตร์
2525, 165 หน้า
- สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรสยามการพิมพ์ 2524,
124 หน้า
- อรุณ ปรีดีศักดิ์ บทบาทของวิทยาลัยครูในการพัฒนาชนบท วิวัฒนาการของสหกรณ์
ในกรมการฝึกหัดครู หน้า 92 - 101 กรมการฝึกหัดครู 2525
- อินทร์ ศรีคุณ เป้าหมายของวิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2523,
99 หน้า อุดรธานี

- Branham, Mack Carison. "Role Expectation of Elementary Teachers as Perceived by Principals and Teachers in Low-income Schools," Dissertation Abstracts International. 35 : 6060-A, May, 1967.
- Gronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper, 1971. 752 p.
- Edwards, Allen L. Statistical Analysis. New York, Rinehart and Company, 1958. 234 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Co., 1971. 466 p.
- Moore, Neal DeWitt. "The Role of Brunswick Junior College in Community Development," Dissertation Abstracts International. 35 : 5059-A, February, 1975.
- Murphy, Micheal Thomas. "Faculty in Public Service Activities in Baltimore Higher Education Institution," Dissertation Abstracts International. 35 : 5867-A, March, 1975.
- Nolte, Chester M. An Introduction to School Administration : Selected Readings. New York, Macmillan Company, 1966. 413p.
- Snedecor, George W. Statistical Methods. 5th. ed., Iowa, the Iowa State University Press, Ames, 1956. 605 p.
- Welch, Timothy Leroy. "Program and Budget Characteristics of 'Pacesetter' Community Service Program in California Colleges," Dissertation Abstracts International. 35: 4212-A, January 1975.

ကမ္ဘာပညာ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
และทางประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์ ดร. จารึก อุกฤษิตกุล รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครู
เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
3. อาจารย์สวัสดิ์ เรืองศรี รองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัด
เพชรบุรี
4. อาจารย์ดำรง ลักษณะวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมและบริการวิชาการ
วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
5. อาจารย์ยงค์ นนกุล ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สำเนาหนังสือ

วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

7 สิงหาคม 2528

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหาร และอาจารย์ที่เคารพทุกท่าน

ข้าพเจ้า นายบุญยืน เรือนรุ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี ปัจจุบันศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประสงค์ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก" ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาทางการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกในโอกาสต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความคาดหวังของท่านอย่างแท้จริง การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่าน และผู้อื่นแต่อย่างใดทั้งสิ้น คำตอบของท่านจะเก็บเป็นความลับ

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือ และความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

บุญยืน เรือนรุ

(นายบุญยืน เรือนรุ)

ผู้วิจัย

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ มี 2 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบ
 โรงเรียน

โปรดตอบทุกข้อ

ตอนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน
 ทุกข้อ

1. สถาบัน วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
 วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูเพชรบุรี
2. สถานภาพ ผู้บริหาร (หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งอธิการ รองอธิการ หัวหน้า
 สำนักงานอธิการ รองหัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา
 รองหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา รองหัวหน้าภาควิชา
 ผู้อำนวยการศูนย์ฯ หัวหน้าศูนย์ฯ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก)
 อาจารย์
3. อายุราชการ ต่ำกว่า 14 ปี 14 ปีขึ้นไป
4. วุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2

ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความเกี่ยวกับงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชนได้มากน้อยเพียงใด โปรดประเมินความคาดหวังของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลขเกณฑ์ค่าน้ำหนักทางขวามือของคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และอีกช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือสุดในกรณีที่ท่านเคยทำหรือไม่เคยทำ

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1		
<u>ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ทั่วไป</u> (๐) จัดทำเทปบันทึกเสียงเกี่ยวกับ ความรู้ให้กับหอกระจายข่าว ประจำตำบล	✓						✓

หมายความว่า ท่านมีความคาดหวังมากที่สุด โดยท่านตั้งใจว่าจะให้บริการแก่ชุมชนได้ด้วยการจัดทำเทปบันทึกเสียงให้กับหอกระจายข่าวประจำตำบล และท่านยังไม่เคยทำ ทั้งนี้โดยถือว่าเป็นงานในวิทยาลัยครูของท่าน ซึ่งท่านมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นผลงานทางราชการ

ข้อความถาม งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
<u>ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ทั่วไป</u>							
1. สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เกี่ยวกับกิจกรรมที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน.....							
2. สนับสนุนและร่วมมือกับศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับ กิจกรรมของโครงการรณรงค์เพื่อ การรู้หนังสือแห่งชาติ.....							
3. ร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับการสอน การศึกษานอกระบบสายสามัญและการ ศึกษานอกระบบแบบเปิดเสรี.....							
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มวิทยฐานะครู เช่น การอบรม อ.คป. การอบรม อ.ศร. การเรียนทางไปรษณีย์ เป็นต้น.....							

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
5. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นเผยแพร่ วิชาการสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ความเป็นอยู่และอาชีพทางสื่อมวลชน.....							
6. ร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาลและ เอกชนจัดนิทรรศการประกอบการ บรรยายพิเศษและสาธิตเกี่ยวกับ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีผลต่อ ความเป็นอยู่และอาชีพ.....							
7. ร่วมมือกับหน่วยงานของจังหวัดและ เอกชนจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทาง วิชาการ ด้านการบริหารและการ ปกครองให้ผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.....							

ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชน ด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป เพิ่มเติม (โปรดระบุ)

.....

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
<u>ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ</u>							
8. จัดการอบรมอาชีพพระยะสั้น.....							
9. ให้ความรู้และส่งเสริมการจัดตั้ง สหกรณ์แบบครบวงจร.....							
10. เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับกลุ่ม สนใจในอาชีพต่าง ๆ.....							
11. แนะนำและกระตุ้นให้ประชาชนรู้จัก นำเครื่องมือทุนแรงและวิธีการ ใหม่ ๆ มาใช้ในอาชีพของตน.....							
12. ให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรม แผนใหม่ เช่น ความรู้เกี่ยวกับ พันธุ์พืช ขยายพันธุ์ ความรู้เกี่ยวกับ ปุ๋ย ปรับปรุงดิน ความรู้ในเทคนิค การเพิ่มผลผลิต เป็นต้น.....							
13. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นส่งเสริม อุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น การปั้นโอ่ง ห่อเชื้อ จักสาน ทาง ด้านการตลาด ปริมาณและคุณภาพ.....							

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
14. ให้ความรู้เกี่ยวกับอำนาจการต่อรอง ในฐานะผู้ซื้อผู้ขาย เพื่อจัดการ เอาตัวเขาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง.....							
15. แนะนำส่งเสริมการใช้เวลาว่างเพื่อ เพิ่มพูนรายได้ เช่น การปลูกผัก สวนครัว การทำขนม การเย็บปัก ถักทอ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น.....							
ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพเพิ่มเติม (โปรดระบุ)							
<u>ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว</u>							
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการสุขภาพ และอนามัยในครอบครัวและชุมชน.....							
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างความ ผาสุกในชีวิตครองเรือนและการ วางแผนครอบครัว.....							

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
18. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นให้ความรู้ และป้องกันปัญหาเสพศึคให้โหม.....							
19. ให้ความรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ที่ผิด ๆ เช่น ค่านโศคกลาง อาหาร การกิน การรักษาพยาบาล เป็นต้น.....							
20. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนจัดบริการตรวจสอบสุขภาพ ประชาชนและนักเรียนในชุมชน.....							
21. เผยแพร่ความรู้ทางค่านโศคนาการ และการเป็นผูบริโศคอย่างฉลาดควย เพียบันทึคเลียงทางหอกระจายข่าว ประจำหมู่บ้านในลคขณะหมุนเวียง.....							
22. ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล เบื้องต้น และการรับบริการจาก สถานพยาบาลของรัฐและเอกชน.....							
23. ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการ ดูแลอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก เช่น โครงการพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน.....							

ข้อความ งานบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
24. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดี เช่น การบริโภค การแต่งกาย การใช้ สารเคมี การใช้เครื่องไฟฟ้าและ แก๊สหุงต้ม เป็นต้น.....							
ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชน ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัวเพิ่มเติม (โปรดระบุ)							
<u>ด้านการพัฒนาการชุมชนและการร่วม กิจกรรมชุมชน</u>							
25. ร่วมมือกับทางจังหวัดและผู้นำท้องถิ่น จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจประชาชน เช่น การประกวดมารยาท ประกวด หมยานสงบลุดช ประกวดวัฒนธรรม ท้องถิ่น.....							
26. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนรวม กันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของตน.....							

ข้อความตาม งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
27. เป็นที่ปรึกษาให้กับกลุ่มอาสาพัฒนา เพื่อวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและลคอบุคคล ในชุมชน.....							
28. ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัด กิจกรรมทางศาสนาและประเพณี ต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น งาน แห่เทียนพรรษา งานทอดผ้าพระกฐิน เป็นต้น.....							
29. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนในการจัดอบรมเยาวชน ลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์ กลุ่มพอบ้านแม่บ้าน.....							
30. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง องค์กรภายในชุมชน เช่น กลุ่ม เยาวชน กลุ่มชวอนา กลุ่มสหกรณ์ การเกษตร เป็นต้น.....							

ข้อความ งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
31. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนจัดตลาดนัดผลิตภัณฑ์ ขึ้นในชุมชนเป็นครั้งคราว.....							
32. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นจัดกิจกรรม นันทนาการในชุมชน เช่น แข่งกีฬา การทัศนศึกษาท่องเที่ยวแหล่งอาชีพ หรือโบราณสถาน การเล่นพื้นเมือง เป็นต้น.....							
33. ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นจัดกิจกรรม การประกวดหมู่บ้านตัวอย่าง การ ประกวดบ้านสะอาด การประกวด หมู่บ้านพัฒนา.....							

ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน
เพิ่มเติม (โปรดระบุ) .....

ข้อความตาม งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
ด้านกฎหมายและการปกครอง							
34. ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข.....							
35. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ ของพลเมืองที่ตามกฎหมาย เคารพ กฎหมายและการไม่ละเมิดกฎหมาย.....							
36. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและอาชีพ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เกี่ยวกับนิติกรรม เกี่ยวกับการ จราจร เป็นต้น.....							
37. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นทั้งของรัฐ และเอกชนให้ความรู้ทางการ วางแผนป้องกันปัญหาอาชญากรรม และปัญหาวัยรุ่นในชุมชน.....							

ข้อคำถาม งานการบริการชุมชน ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความคาดหวัง					เคย ทำ	ไม่ เคย ทำ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
	5	4	3	2	1		
38. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนจัดตั้งกลุ่มทนายความอาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับกฎหมาย ทางด้านการทำสัญญา การทำนิติกรรม หรือการว่าความในชั้นศาล เป็นต้น.....							
39. เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับผู้นำ ท้องถิ่นทางด้านการบริหารและการ ปกครอง.....							
40. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของ รัฐบาล สถานการณ์บ้านเมือง ความ ก้าวหน้าของทางราชการ และ แบบแผนการศึกษากับหน่วยราชการ.....							
ท่านมีความคาดหวังที่จะบริการชุมชน ด้านกฎหมายและการปกครอง <u>เพิ่มเติม</u> (โปรดระบุ)							

ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ค่า t ของการเปรียบเทียบคะแนนรายชื่อของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง - ค่า จากแบบสอบถาม เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก"

ข้อความ	ค่า t
ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านศึกษานอกระบบโรงเรียน	
<u>ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป</u>	
1. สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.19
2. สนับสนุนและร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ	2.87
3. ร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกี่ยวกับการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	3.89
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวิทยฐานะครู เช่นการอบรมอ.ค.ป. การอบรม อ.ศ.ร. การเรียนทางไปรษณีย์ เป็นต้น	3.13
5. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นเผยแพร่วิชาการสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่และอาชีพทางสื่อมวลชน	2.97
6. ร่วมมือกับหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนจัดนิทรรศการประกอบการบรรยายพิเศษและสาธิตเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีผลต่อความเป็นอยู่และอาชีพ ...	3.12
7. ร่วมมือกับหน่วยงานของจังหวัดและเอกชนจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารและการปกครองให้กับผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ...	2.71

ขอคำถาม ความคาดหวังในงานบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน	ค่า t
<u>ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ</u>	
8. จัดการอบรมอาชีพพระยะสั้น	2.45
9. ให้ความรู้และส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์แบบครบวงจร	2.87
10. เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับกลุ่มสนใจในอาชีพต่าง ๆ	3.11
11. แนะนำและกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักนำเครื่องมือทุนแรงและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในอาชีพของตน	3.21
12. ให้ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมแผนใหม่ เช่นความรู้เกี่ยวกับพันธุ์พืช-ขยายพันธุ์ ความรู้เกี่ยวกับปุ๋ย-ปรับปรุงดิน ความรู้ในเทคนิคการเพิ่มผลผลิต เป็นต้น ...	3.39
13. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่นการปั้นโอ่ง ทอเสื่อ จักสาน ทางด้านการตลาด ปริมาณและคุณภาพ	2.75
14. ให้ความรู้เกี่ยวกับอำนาจการต่อรองในฐานะผู้ซื้อและผู้ขายเพื่อขจัดการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	2.59
15. แนะนำและส่งเสริมการใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนรายได้ เช่นการปลูกผักสวนครัว การทำขนม การเลี้ยงปลัดขันธ์ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น	3.47
<u>ด้านการอนามัยและชีวิตครอบครัว</u>	
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยในครอบครัวและชุมชน	3.21
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างความผาสุกในชีวิตครองเรือนและการวางแผนครอบครัว	2.83

ข้อความ	ค่า
ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน	
18. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นให้ความรู้และป้องกันปัญหาเสพติดให้โทษ	2.43
19. ให้ความรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อผิด ๆ เช่น ค่านิยมกลาง อาหาร การกิน การรักษาพยาบาล เป็นต้น	2.91
20. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดบริการตรวจสุขภาพประชาชน และนักเรียนในชุมชน	3.12
21. เผยแพร่ความรู้ทางด้านโภชนาการและการเป็นผู้บริโภคอย่างฉลาดด้วย เทปบันทึกเสียงทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในลักษณะหมุนเวียน	2.78
22. ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการรับบริการจากสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน	3.00
23. ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก เช่น โครงการพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน	3.03
24. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดี เช่น การบริโภค การแต่งกาย การใช้สารเคมี การใช้เครื่องใช้ส่วนตัว แยกขยะมูลฝอย เป็นต้น	2.99
<u>งานการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน</u>	
25. ร่วมมือกับทางวัด และผู้นำท้องถิ่นจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจประชาชนเช่น การประกวดมารยาท ประกวดหมู่บ้านสงบสุข ประกวดวัฒนธรรมท้องถิ่น ..	3.51
26. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน	3.17

ชื่อกำถาม ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ค่า t
27. เป็นที่ปรึกษาให้กับกลุ่มอาสาพัฒนา เพื่อวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและลคอุบัติภัยในชุมชน	3.01
28. ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่นงานแห่เทียนพรรษา งานทอดผ้าพระกฐิน เป็นต้น	2.93
29. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการจัดอบรมเยาวชน ลูกเสือชาวบ้านกลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์ กลุ่มพ่อบ้าน-แม่บ้าน	3.22
30. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรภายในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มชาวนา กลุ่มสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น	3.51
31. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดตลาดนัดผลิตผล-ผลิตภัณฑ์ขึ้นในชุมชนเป็นครั้งคราว	2.71
32. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นจัดกิจกรรมนันทนาการในชุมชน เช่น แข่งขันกีฬา การทัศนศึกษาท่องเที่ยวแหล่งอาชีพหรือโบราณสถาน การเล่นพื้นเมือง เป็นต้น	2.90
33. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นจัดกิจกรรมการประกวดหมู่บ้านตัวอย่าง การประกวดบ้านสะอาด การประกวดหมู่บ้านพัฒนา	3.01
<u>ค่านกหนายและการปกครอง</u>	
34. ให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	3.11

ข้อความ	ค่า t
ความคาดหวังในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน	
35. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดีตามกฎหมาย เคารพกฎหมาย และการไม่ละเมิดกฎหมาย	2.49
36. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและอาชีพ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เกี่ยวกับนิติกรรม เกี่ยวกับการจราจร เป็นต้น.	2.51
37. ร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นทั้งของรัฐและเอกชนให้ความรู้ในการวางแผนป้องกันปัญหาอาชญากรรมและปัญหาวัยรุ่นในชุมชน	3.04
38. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดตั้งกลุ่มทนายความอาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายทางด้านการทำสัญญา การทำนิติกรรม หรือการว่าความในชั้นศาล เป็นต้น	3.09
39. เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับผู้นำท้องถิ่นทางด้านการบริหารและการปกครอง	3.01
40. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล สถานการณ์บ้านเมือง ความก้าวหน้าของทางราชการ และแบบแผนการติดต่อกับหน่วยราชการ .	2.29

การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของกุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก

บทคัดย่อ

ของ

บุญสิน เรืองรัฐ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2528

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหาร และ
อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกในงานการบริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียน
โดยส่วนร่วมทั้งภาคาน (งานการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการทั่วไป งานการพัฒนาเศรษฐกิจ
และอาชีพ งานการอนามัยและชีวิตครอบครัว งานการพัฒนาชุมชนและการรวมกิจกรรมชุมชน
และคานกฎหมายและการปกครอง) โดยจำแนกตามอายุราชการและวุฒิทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหาร และอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก
โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของสเนเดเกอร์ แล้วใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่าง
ที่เป็นผู้บริหารและอาจารย์ ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 99 คน ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามได้รับคืนมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาค่าเป็นร้อยละ 100.00
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และ t - test

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. อาจารย์ที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการบริการชุมชน
ด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคาดหวังในงานการ
บริการชุมชนด้านการศึกษาของระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARATIVE STUDY OF EXPECTATION IN COMMUNITY SERVICES
RELATING TO NON-FORMAL EDUCATION SERVICES OF
TEACHERS COLLEGES IN THE WESTERN REGION

AN ABSTRACT

BY

BOONYUEN RIANROO

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1985

The purpose of this research was to compare the expectation of administrators and instructors in the teachers' colleges in the western region concerning community services relating to non-formal education activities: 5 areas of the promoting of general academic knowledge, the economic and career developments, the health and family life, the community development and community activities and law and government, analyzed by periods of working experiences and educational qualification.

The 99 subjects were randomly selected from administrators and instructors in the teachers' colleges in the western region. Snedecor's table was applied to determine the sample size. Cluster sampling technique was employed. One hundred per cent questionnaires were returned. The data were analyzed by using arithmetic mean, variance and t - test.

The results of the study were as follows :

1. The administrators with different periods of working experiences were not significantly different on community services relating to non-formal education activities.
2. The instructors with different periods of working experiences were not significantly different on community services relating to non-formal education activities.
3. The instructors with different educational qualification were significantly different, at .05 level, on community services relating to non-formal education activities.

4. The administrators and instructors with different periods of working experiences were not significantly different on community services relating to non-formal education activities.

ประวัติผู้วิจัย

นายบุญยืน เรืองนัฐ เกิดวันที่ 1 มกราคม 2482 ที่บ้านศาลามีศรี
ตำบลท่าเสา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติการศึกษา

- 2494 สำเร็จชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดลาดศรีพร้าวม อำเภอ
บ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
- 2501 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี
- 2503 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จาก
โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
- 2506 สอบไล่ได้วิชาสุทธิเลขมัธยม (ท.ม.) จากกรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ
- 2509 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (กศ.บ.) จากวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการรับราชการ

- 2503 ครูจัตวา โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี
- 2506 ครูตรี โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี
- 2512 อาจารย์ตรี วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2513 อาจารย์โท วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2518 อาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2519 อาจารย์ 1 ระดับ 5 วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2524 อาจารย์ 2 ระดับ 5 รองหัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี
- 2524 อาจารย์ 2 ระดับ 6 รองหัวหน้าคณะวิชาครูศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี